

Referat

Møte om: Særmøte med Arbeids- og velferdsdirektoratet 24. mars 2014

Saksnr.: 14/3692- -

Til stede: **Fra Arbeids- og velferdsdirektoratet:** utviklingsdirektør Ingunn Midttun Godal, fung. ytelsesdirektør Magne Fladby, fung.styringsdirektør Anne Cathrine Brodtkorb, tjenestedirektør Bjørn Gudbjørgrud, kunnskapsdirektør Yngvar Åsholt

Fra Arbeids- og sosialdepartementet: ekspedisjonssjef Ulf Pedersen, ekspedisjonssjef Rune Solberg, avdelingsdirektør Dagfinn J. Hansen, avdelingsdirektør Espen Opjordsmoen, seniorrådgiver [redacted], seniorrådgiver [redacted], rådgiver [redacted]

Fra Barne- og likestillingsdepartementet: fagdirektør Per Tehel.

Dato: 24.03.2015

Møteleder: Ulf Pedersen

Referent: [redacted]

Kopi: ARBA, PA, BØA

Referat fra særmøte 24. mars 2015

1) Status for IKT – moderniseringen

Formålet med dagsordenpunktet var å få en redegjørelse for status knyttet til KSP-prosessen med forventet rapport fra Metier medio april.

Departementet og direktoratet gjennomfører fagmøter om KSP-prosessen i henhold til styringsgrunnlaget. Det gjennomføres også rapporteringsmøter om Prosjekt 1 slik som beskrevet i oppdatert SSD for Prosjekt 1. I tillegg er det gjennomført to statusmøter med Metier sammen med FIN og direktoratet.

Direktoratet redegjorde for hovedtrekken i Metiers utkast (0.95 versjon) til KSP-rapporten og det videre arbeidet for å slutføre kvalitetssikringen.

Metier anbefaler i sitt utkast at moderniseringen ikke stopper opp, men at det planlegges for et nedskalert alternativ i forhold til direktoratets KSP-materiale fra desember 2014. Metier anbefaler alternativ C i de alternativene som er utredet vinteren 2015.

Det vil si at man holder seg innenfor en styringsramme på 3,3 mrd. kroner og fastholder et "design/build to cost" prinsipp med en årlig investeringsramme på ca. 500 mill. kroner. Metier mener etatens gjennomføringsevne tilsier et behov for å redusere omfang og dermed redusere risiko. I tillegg anbefaler Metier at man arbeider videre med å utvikle sentrale områder som organisering og styring, virksomhetsarkitektur, målbilder, gjennomføringsstrategi, kontraktstrategi med mer.

Metier anbefaler også en utsatt oppstart på minimum 6 måneder i forhold til planlagt oppstart 1.1.16. Direktoratet påpeker at dette punktet kan være problematisk og kostnadsdrivende. I realiteten innebærer dette en oppstart først i september 2016. Dessuten er det noe uklart hvordan denne fasen skal legges opp, all den tid Metier også påpeker at det er av stor betydning at man ikke mister kritisk kompetanse og at det er kontinuitet i utviklingsarbeidet.

Det er positivt at Metier anbefaler et utvidet Prosjekt 1 og en brobyggingsfase. Det blir viktig å få nærmere klarhet i rammene og innhold i dette fremover mot en beslutning og et mandat fra departementet.

Direktoratet vil gi egne merknader og tilbakemeldinger til Metiers utkast til rapport i løpet av kort tid. Tilsvarende vil også ASD gi sine merknader sammen med FIN. Det tas sikte på å sende merknader ca. ved påsketider, og det kan tilsi at rapporten foreligger medio april.

2) Oppfølging av Sivilombudsmannens uttalelse om at avslag på og stans i arbeidsrettede tiltak er enkeltvedtak

Bakgrunnen for saken er at Sivilombudsmannen har kommet til at avslag på og stans i arbeidsrettede tiltak er enkeltvedtak og at saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven derfor kommer til anvendelse. Det vil si partsinnsyn, skriftlighet, begrunnelse, klagerett og dekning av sakskostnader. Sivilombudsmannen har særlig rettet sin oppmerksomhet mot den rettstridige praksisen med manglende klageadgang på vedtak. Se Sivilombudsmannens sak 2013/1625 (departementets ref 13/2159 og direktoratets ref 11/2474).

Arbeids- og velferdsdirektoratet redegjorde for deres løsningsforslag. Hvis en alminnelig klageadgang skulle innføres, ville det være svært ressurskrevende og kreve etablering av nye systemer (IKT). Direktoratets forslag er isteden å benytte den etablerte ordningen med Serviceklager.

Forslaget består i at veileder på lokalkontoret skriver et notat i Arena med begrunnelse for ikke å tildele tiltaksplass, men at det ikke gis underretning om denne i et avslagsvedtak. Alle skal imidlertid få informasjon om muligheten til å etterspørre vedtaket, som det kan klages på. Etterspørselen fremsettes via Serviceklager (NAV Klageinstans Sør), som gjennom GOSYS sender denne til rett lokalkontor. Lokalkontoret utarbeider deretter inne fire uker et skriftlig vedtak med begrunnelsen for avslaget. I vedtaket informeres det også om klageadgang, klagefrist mv. En klage på lokalkontorets vedtak saksbehandles av NAV Klageinstans.

Arbeids- og sosialdepartementet redegjorde for at det allerede er en klageadgang på tiltak som ikke blir praktisert. Det ble videre vist til den forvaltningsutviklingen som har vært de siste 20 årene og rettsliggjøringen av samfunnet med direkte rettighetsfesting som har funnet sted.

Departementet kan ikke tilrå Regjeringen å unnta klageadgangen i sin helhet, det ville ikke være forsvarlig saksbehandling av saken.

Det ble orientert om at Sivilombudsmannen har vært i møte hos departementet og blitt orientert om det nevnte løsningsalternativet. I den videre prosessen vil departementet arbeide for å få et unntak fra forvaltningslovens regler om å gi underretning om avslagsvedtaket med begrunnelse for ikke å tildele tiltak. Unntaket foreslås hjemlet i arbeidsmarkedsloven, som er alternativet til å hjemle det i forvaltningslovsforskriften. Løsningsforslaget innebærer samtidig at Arbeids- og velferdsetaten må jobbe internt slik at veilederne blir bevisste på at når de avskjærer tiltak er dette enkeltvedtak som må nedtegnes skriftlig og med begrunnelse.

Et unntak fra plikten til å gi underretning om vedtakene i alle sakene må sendes på alminnelig høring, og det må utarbeides en proposisjon til Stortinget. Direktoratet vil før denne runden motta forslag til høringsnotat med unntakshjemmel.

3) Gjensidig informasjonsutveksling knyttet til kommunereformen

Direktoratet redegjorde for at dagens IKT-systemer er basert på at innbyggere, saker, regnskap og medarbeidere er knyttet til en bestemt kommune. Med dagens løsninger må alt flyttes manuelt med påfølgende store kostnader ved kommunesammenslåinger. Det er derfor behov for betydeligere endringer i dagens IKT- løsninger for å håndtere fremtidige endringer i kommunestrukturen. Sammenslåingen av Sandefjord, Stokke og Andebu allerede i 2017 vil trolig ikke kunne løses innenfor dagens IKT- løsninger. Kommunene utgjør over 60 000 innbyggere og mange flere medarbeidere enn ved tidligere sammenslåing av to mindre kommuner. Den interkommunale løsning i Værnesregionen er ingen reell kommunesammenslåing, det jobbes derfor med en enkel løsning med et overordnet enhetsnummer for de fem berørte kommunene.

IKT- utfordringene ved kommunesammenslåinger gjelder flere etater i Skate-samarbeidsrådet. Arbeids- og velferdsdirektoratet mener at KMD har undervurdert utfordringene i flere etater i planleggingen av kommunereformen.

ASD viste til tidligere dialog og bestilling om utfyllende informasjon, og varslet at departementet vil arbeide videre med å synliggjøre NAVs IKT- utfordringer overfor Regjeringen generelt og KMD spesielt.

4) Tildelingsbrevprosessen 2016 - hvordan endre tildelingsbrevet for å tydeliggjøre langsiktig ambisjonsnivå og samtidig stille krav for det innværende år?

Tildelingsbrevet for 2015

Direktoratet redegjorde at totaliteten av hva som skal gjennomføres i henhold til tildelingsbrevet for 2015 er krevende. I 2015 er det stilt krav om:

- Hyppigere oppfølgingsløp, med minst tre oppfølgingspunkter i året for ungdom under 30 år med nedsatt arbeidsevne (mot to i dag).

- Skjerpede krav i ytelsesforvaltningen.
- Krevende utviklingsoppgaver, herunder IKT- moderniseringen
- Forestående kommunereform som ikke er finansiert
- Tiltak som kommer som følge av ekspertgruppens rapport om NAV
- Økt oppgavemengde som følge av endringer i omverden, jf, direktoratets omverdenanalyse.
- Et stort antall utredninger som følge av forslag til regelverksendringer.

Direktoratet påpeker at det er en krevende mengde av oppgaver samtidig som det er gitt et effektiviseringskutt på 0,6% på driftsbudsjettet. Økt ambisjonsnivå kombinert med strammere økonomiske rammer medfører økt risiko for at etaten ikke klarer å oppnå alle mål og resultatkrav som er stilt i tildelingsbrevet for 2015. Direktoratet viste til at tildelingsbrevprosessen hadde vært god frem til jul, men at det har vært krevende å få det endelige tildelingsbrevet så sent.

Departementet viste til at i tildelingsbrevet for 2015 blir "Arbeid først" tydeliggjort som høyest prioritert. Det er også økte krav til ytelsesforvaltningen, men dette er i tråd med de resultater som har foreligget de siste 2 årene. I den grad totaliteten blir for stor for resultatoppnåelse, bes direktoratet tydeliggjøre dette i sin rapportering som et grunnlag for at departementet kan være tydelige i styringsdialogen på prioriteringer.

Når det gjelder bestillinger angående regelverksendringer, skal arbeidsmåten vurderes for å kunne effektivisere ytterligere. Det vises til gode prosesser, herunder arbeidet knyttet til pleiepengeordningen som kan være et godt eksempel til etterfølgelse.

Når det gjelder tildelingsbrevprosessen for neste års tildelingsbrev, skal prosessen endres noe for å sørge for tidligere utsendelse. Det settes også i gang et videre utviklingsarbeid for å endre rammeverket til brevet, jf, neste punkt.

Videreutvikling av tildelingsbrevet for 2016

Departementet informerte om at det vil settes i gang et prosjekt våren 2015 med formål å endre målformuleringer og styringsparametere. Det skal vurderes langsiktige ambisjoner for arbeids- og velferdsområdet og at dette synliggjøres i tildelingsbrevet.

Departementet vil komme tilbake med en nærmere skisse for dette arbeidet. Arbeids- og velferdsdirektoratet skal bidra inn i prosjektet. Det tas sikte på oppstart etter påske, der oppstartsmøte skal være på direktørnivå. Departementet tar kontakt med direktoratet og avtaler videre fremdrift. Departementet viste også til at dette også vil være på agendaen for styringsmøtet i mai om langsiktige styringsutfordringer.

Direktoratet er enig i at langsiktighet bør ivaretas bedre i tildelingsbrevet gjennom å beskrive retning i et flerårsperspektiv. Direktoratet følger opp det langsiktige perspektivet i årlige revideringer av etatens langtidsplan, og dette vil danne grunnlag for deres innspill til tildelingsbrevet for 2016.

Direktoratet påpekte at det i Regjeringserklæringen står at mål og resultatstyringen i staten skal forenkles, der antall mål samt detaljerte krav bør reduseres. Denne diskusjonen bør også inngå i prosjektet. Suksesskriterier for bedre langsiktig styring er færre og tydeligere mål, med tydelige prioriteringer. Direktoratet viste også til at det er viktig å identifisere avhengigheter mellom målene, slik at direktoratet kan ta hensyn til dette når gjennomføringskapasiteten år for år vurderes.